

Հաստատված է՝

ԵՊԼՀ-ի գիտական խորհրդի 2018թ.

դեկտեմբերի 5-ի № 3 նիստի որոշմամբ

ԵՊԼՀ գիտական խորհրդի նախագահ՝

[Handwritten signature]

Կ. Վ. Հարությունյան

**«ԵՐԵՎԱՆԻ Վ. ԲՐՅՈՒՍՈՎԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԼԵԶՎԱՀԱՍԱՐԱԿԱԳԻՏԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ԱՄՓՈՓԻՉ
ԱՏԵՍԱՎՈՐՄԱՆ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ**

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. «Երեվանի Վ. Բրյուսովի անվան պետական լեզվահասարակագիտական համալսարան» հիմնադրամի (այսուհետ՝ ԵՊԼՀ) ուսանողների ամփոփիչ ատեստավորման կարգը (այսուհետ՝ Կարգ) սահմանում է շրջանավարտների ամփոփիչ ատեստավորման հիմնական դրույթները, ամփոփիչ ատեստավորման անցկացման պայմանները, ավարտական աշխատանքի պատրաստման և պաշտպանության, ատեստավորման արդյունքների բողոքարկման ընթացակարգերը և ժամանակացույցը:

2. Կարգը վերաբերում է բակալավրի և մագիստրոսի կրթական ծրագրերով բարձրագույն կրթություն ստացող ուսանողներին:

3. Սույն Կարգը մշակված է հիմք ընդունելով «Կրթության մասին», «Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին» ՀՀ օրենքները, Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիտության նախարարի՝ 07.11.2017թ. թիվ N 1282-Ն հրամանը՝ «Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն մասնագիտական կրթական ծրագրեր իրականացնող հաստատությունների շրջանավարտների ամփոփիչ ատեստավորման կարգը հաստատելու և Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիտության նախարարի՝ 2011թ. հոկտեմբերի 31-ի N 1197-Ն հրամանը ուժը կորցրած ճանաչելու մասին»:

II. ԱՄՓՈՓԻՉ ԱՏԵՍԱՎՈՐՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ

4. Ամփոփիչ ատեստավորումը շրջանավարտի գիտելիքների, կարողությունների

և հմտությունների ստուգումն է, որն իրականացվում է բակալավրի ավարտական աշխատանքի կամ մագիստրոսական թեզի պաշտպանության միջոցով:

5. Ավարտական աշխատանքի և մագիստրոսական թեզի պատրաստման համար անհրաժեշտ մեթոդական ուղեցույցները և ընթացակարգերը մշակում և դրանց կիրառմանը աջակցում են համապատասխան ամբիոնները կամ գիտաուսումնական կենտրոնները՝ հաշվի առնելով մասնագիտական առանձնահատկությունները:

6. Ավարտական աշխատանքների և մագիստրոսական թեզերի թեմաներն ուսանողները կարող են իրենք առաջարկել կամ ընտրել թողարկող ամբիոնի (հետագայում՝ Ամբիոն) կամ գիտաուսումնական կենտրոնի (հետագայում՝ ԳՈՒԿ) առաջարկած թեմաների ցանկից:

7. Ամբիոնները կամ ԳՈՒԿ-երը նշանակում են ավարտական աշխատանքների և մագիստրոսական թեզերի ղեկավարներ, որոնց հաստատում է ԵՊԼՀ-ի համապատասխան ֆակուլտետի խորհուրդը: Ղեկավարներ, որպես կանոն, նշանակվում են ամբիոնի կամ ԳՈՒԿ-ի պրոֆեսորադասախոսական կազմից, իսկ առանձին դեպքերում կարող են նշանակվել այլ մասնագետներ, որոնք ամբիոնում կամ ԳՈՒԿ-ում չեն դասավանդում: Նման նշանակման անհրաժեշտությունը որոշում է ամբիոնը:

8. Բակալավրի ավարտական աշխատանքի թեման և ղեկավարը հաստատվում են ավարտական ուսումնական տարվա առաջին կիսամյակում, իսկ մագիստրոսական թեզինը՝ մինչև առաջին կուրսի առաջին կիսամյակի ավարտը: Հեռակա ուսուցման դեպքում մագիստրոսական թեզի թեման և ղեկավարը հաստատվում են մինչև երկրորդ կուրսի առաջին կիսամյակի ավարտը:

9. Ավարտական աշխատանքները և մագիստրոսական թեզերը ղեկավարի գրավոր կարծիքի առկայությամբ պետք է գրախոսվեն: Ընդ որում՝ բակալավրի ավարտական աշխատանքի դեպքում դա պետք է իրականացվի ներքին (ԵՊԼՀ-ի աշխատակից) կամ արտաքին (այլ հաստատության աշխատակից) գրախոսի, իսկ մագիստրոսական թեզի դեպքում՝ արտաքին գրախոսի կողմից: Ավարտական աշխատանքը և մագիստրոսական թեզը գրախոսող մասնագետների կազմը ամբիոնի վարիչի կամ ԳՈՒԿ-ի ղեկավարի ներկայացմամբ հաստատվում է ամբիոնի կամ ԳՈՒԿ-ի նիստում:

10. Գրախոսման ընթացակարգը և ձևաչափը հաստատվում է համապատասխան ֆակուլտետի խորհրդի նիստում:

III. ԱՄՓՈՓԻՉ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

11. Ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովը (նախագահ և անդամներ) կազմավորվում է յուրաքանչյուր մասնագիտության գծով՝ ուսուցման բոլոր ձևերի համար:

12. Ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի նախագահին, ԵՊԼՀ-ի

համապատասխան ֆակուլտետի դեկանի առաջարկությամբ, նշանակում է ԵՊԼՀ-ի ռեկտորը: Հանձնաժողովի նախագահ ընտրվում է համապատասխան ոլորտի (բնագավառի) գործընկեր կազմակերպությունների, գերատեսչությունների, ակադեմիական հաստատությունների գիտական աստիճան և/կամ կոչում ունեցող մասնագետներից, ովքեր ԵՊԼՀ-ի աշխատողներ չեն և նախորդ երեք տարիների ընթացքում չեն եղել տվյալ ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի նախագահ:

13. Ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի կազմում կարող են ընդգրկվել ԵՊԼՀ-ի ռեկտորը, և/կամ ուսումնագիտական աշխատանքների հարցերով պրոռեկտորը, համապատասխան ֆակուլտետի դեկանը կամ նրա տեղակալը, ամբիոնների վարիչները, ԳՈՒԿ ղեկավարները, պրոֆեսորադասախոսական անձնակազմի աշխատողներ, տվյալ ոլորտի կազմակերպությունների, գիտական հիմնարկների, գերատեսչությունների և բուհերի մասնագետներ: Հանձնաժողովի կազմի առնվազն 50 տոկոսը պետք է լինեն հրավիրված անձիք՝ այլ հաստատություններից: Ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի նիստերն արձանագրում է քարտուղարը, որը հանձնաժողովի անդամ չէ և նշանակվում է ԵՊԼՀ ռեկտորի հրամանով՝ համապատասխան մասնագիտական ամբիոնի վարիչի կամ ԳՈՒԿ ղեկավարի առաջարկությամբ:

14. Հանձնաժողովի կազմը հաստատում է ԵՊԼՀ-ի ռեկտորը ամփոփիչ ատեստավորումից առնվազն երեք շաբաթ առաջ:

15. Ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի նախագահի բացակայության դեպքում ԵՊԼՀ-ի ռեկտորի հրամանով նշանակվում է փոխարինող հանձնաժողովի կազմից:

16. Ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի գործունեությունը կազմակերպվում է սույն կարգով, ԵՊԼՀ-ի հաստատած ընթացակարգերով և համապատասխան ամբիոնի մշակած մեթոդական ուղեցույցներով:

17. Ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի գործառույթներն են՝

- գնահատել ավարտական աշխատանքի կամ մագիստրոսական թեզի պաշտպանության ընթացքը՝ համաձայն սույն կարգի 25-րդ կետի,
- կայացնել որոշում ամփոփիչ ատեստավորման արդյունքներով շրջանավարտին որակավորում շնորհելու (կամ չշնորհելու) և նրան բարձրագույն կրթության համապատասխան դիպլոմ տալու (կամ չտալու) վերաբերյալ,
- ներկայացնել առաջարկություններ տվյալ մասնագիտությամբ մասնագետների պատրաստման որակի հետագա բարելավման վերաբերյալ:

18. Ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի աշխատանքի ժամանակացույցը, համաձայնեցված հանձնաժողովի նախագահի հետ, ԵՊԼՀ համապատասխան ֆակուլտետի դեկանի ներկայացմամբ հաստատում է ԵՊԼՀ-ի ռեկտորը: Ամփոփիչ ատեստավորման ժամկետից առնվազն 10 օր առաջ ժամանակացույցը ներկայացվում է ուսանողներին:

IV. ԱՄՓՈՓԻՉ ԱՏԵՍԱՎՈՐՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ ԵՎ ԱՆՑԿԱՑՈՒՄԸ

19. Ամփոփիչ ատեստավորման թույլատրվում են այն ուսանողները, ովքեր ավարտել են համապատասխան ծրագրով ուսուցումը՝ կուտակել են սահմանված կրեդիտները՝ բացառությամբ ամփոփիչ ատեստավորման համար սահմանվածը: Ամփոփիչ ատեստավորման ենթակա ուսանողների ցուցակները համապատասխան ֆակուլտետի դեկանի ներկայացմամբ հաստատվում են ԵՊԼՀ-ի ռեկտորի հրամանով:

20. Ամփոփիչ ատեստավորումը բաղկացած է երկու փուլից՝ ավարտական աշխատանքի կամ մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն և որակավորման շնորհում: Նախ իրականացվում է առաջին փուլը, որի ընթացքում շրջանավարտը պաշտպանում է իր աշխատանքը՝ ներկայացնելով այն և պատասխանելով հանձնաժողովի անդամների հարցերին: Ավարտական աշխատանքի կամ մագիստրոսական թեզի պաշտպանությունն անցկացվում է ուսումնական պլանով սահմանված ժամկետներում:

21. Ավարտական աշխատանքի և մագիստրոսական թեզի պաշտպանությունն անցկացվում է ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի բաց նիստում՝ հանձնաժողովի կազմի երկու երրորդից ոչ պակաս անդամների ներկայության դեպքում: Նախագահի կամ նրա փոխարինողի ներկայությունը պարտադիր է:

22. Ավարտական աշխատանքի և մագիստրոսական թեզի պաշտպանությունից առաջ ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովին ներկայացվող փաստաթղթերի ցանկը սահմանում է ԵՊԼՀ-ի ռեկտորը:

23. Ավարտական աշխատանքի կամ մագիստրոսական թեզի ամփոփիչ ատեստավորման ընթացքն արձանագրվում և տեսաձայնագրվում է. տեսաձայնագրությունը պահպանվում է արդյունքները հրապարակելուց հետո 6 ամիս:

24. Ավարտական աշխատանքի կամ մագիստրոսական թեզի պաշտպանության արդյունքները գնահատվում են ուսումնական պլաններով նախատեսված սանդղակով՝ վարկանիշային միավորներով, թվային և տառային համարժեքներով, և հայտարարվում են նույն օրը՝ 1 ժամվա ընթացքում, հանձնաժողովի նիստում արձանագրությունները սահմանված կարգով ձևակերպելուց հետո: Ավարտական աշխատանքի կամ մագիստրոսական թեզի պաշտպանության գնահատականը որոշվում է հանձնաժողովի անդամների նշանակած գնահատականների միջին թվաբանականով՝ աշխատանքի կամ թեզի ներկայացման և հարցերին պատասխանելու համար առանձին-առանձին:

25. Ավարտական աշխատանքի կամ մագիստրոսական թեզի ամփոփիչ գնահատականը բաղկացած է չորս բաղադրիչից, որոնցից յուրաքանչյուրի մասնաբաժինը այդ գնահատականում որոշվում է հետևյալ աղյուսակով՝

N	Գնահատման չափանիշներ	Միավորներ
1.	Ավարտական աշխատանքի կամ մագիստրոսական թեզի կատարման ընթացք	20%
2.	Ավարտական աշխատանքի կամ մագիստրոսական թեզի ղեկավարի կարծիքը	10%
3.	Ավարտական աշխատանքի կամ մագիստրոսական թեզի գրախոսի կարծիքը	10%
4.	Ավարտական աշխատանքի կամ մագիստրոսական թեզի պաշտպանության ընթացք	60%

Ավարտական աշխատանքի կամ մագիստրոսական թեզի կատարման ընթացքի գնահատականը ներառում է՝

- ա) ամբիոնի կողմից իրականացվող ընթացիկ ստուգումների գնատականը (միջանկյալ մշտադիտարկում՝ 10%)
- բ) ավարտական աշխատանքի կամ մագիստրոսական թեզի նախապաշտպանության (ամփոփիչ մշտադիտարկում՝ 10%) գնահատականը:

Ամբիոնի կամ ԳՈՒԿ-ի կողմից իրականացվող ընթացիկ ստուգումների և նախապաշտպանությունների ժամանակացույցերը կազմվում են համապատասխան ամբիոնում, հաստատվում ամբիոնի նիստով:

Ավարտական աշխատանքի և մագիստրոսական թեզի գրախոսի կարծիքը ներկայացվում է ըստ ամբիոնի կամ ԳՈՒԿ-ի մշակած ուղեցույցում ներկայացված ձևաթղթի:

Ավարտական աշխատանքի և մագիստրոսական թեզի պաշտպանության ընթացքի գնահատումը ներառում է՝

- ա) աշխատանքի ներկայացման որակը (30%),
- բ) աշխատանքի բովանդակությանը և պատրաստման ընթացքին առնչվող հարցերին տրվող պատասխանները և պարզաբանումները, ուսանողի բանավիճելու և տրամաբանական փաստարկներ բերելու կարողությունը (30%):

26. Հիմք ընդունելով ավարտական աշխատանքի և մագիստրոսական թեզի պաշտպանության դրական արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունը՝ ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովը կայացնում է որոշում շրջանավարտին համապատասխան որակավորում շնորհելու և նրան բարձրագույն կրթության դիպլոմ տալու մասին: Բացասական (անբավարար) արդյունքի դեպքում շրջանավարտին որակավորում չի շնորհվում, և բարձրագույն կրթության դիպլոմ չի տրվում:

27. Ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի որոշումներն ընդունվում են հանձնաժողովի փակ նիստում, դրանք արձանագրում է քարտուղարը՝ սահմանված կարգով: Արձանագրությունները ստորագրում են հանձնաժողովի նախագահը և

նիստին մասնակցած անդամները:

28. Ավարտական աշխատանքի և մագիստրոսական թեզի պաշտպանությանը չներկայացած կամ ԵՊԼՀ-ի անցողիկ շեմը չհաղթահարած շրջանավարտին թույլատրվում է նոր պաշտպանություն՝ հաջորդ ուսումնական տարվա ավարտին կամ հետագա տարիներին՝ սահմանված կարգով և ժամկետներում:

29. ԵՊԼՀ-ի համաձայնությամբ և ժամկետներում արտասահմանում մասնակի ուսումնառություն անցած շրջանավարտների ավարտական աշխատանքի և մագիստրոսական թեզի պաշտպանությունը կարող է իրականացվել համապատասխան ֆակուլտետի դեկանի առաջարկած և ԵՊԼՀ-ի ռեկտորի հաստատած առանձին ժամկետներում՝ սույն կարգի ընթացակարգային պահանջներին համապատասխան:

30. Երկու և ավելի հաստատությունների կողմից համատեղ իրականացվող կրթական ծրագրերի շրջանավարտների համար կարող է կազմակերպվել համատեղ ամփոփիչ ատեստավորում՝ հաստատությունների միջև նախապես փոխհամաձայնեցված և համապատասխան պայմանագրով սահմանված ընթացակարգերով՝ պահպանելով սույն կարգի կանոնները:

31. Ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի հաշվետվությունը քննարկվում է համապատասխան ֆակուլտետի խորհրդում և ամփոփիչ ատեստավորման ավարտից հետո՝ երկշաբաթյա ժամկետում, ներկայացվում է ԵՊԼՀ-ի ռեկտորին:

32. Ամփոփիչ ատեստավորման գնահատականը ենթակա է լրացուցիչ քննարկման և բողոքարկման հետևյալ ընթացակարգով՝

- 1) ուսանողն իրավունք ունի ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովից ստանալու լրացուցիչ մեկնաբանություններ իր գնահատականի վերաբերյալ,
- 2) գնահատականի վերաբերյալ ուսանողի գրավոր բողոքն ընդունվում և դիտարկվում է միայն ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի ընթացակարգային խախտումների առկայության դեպքում,
- 3) ուսանողը կարող է բողոքարկել ավարտական աշխատանքի կամ մագիստրոսական թեզի գնահատականը ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի նախագահի կողմից արդյունքները հրապարակելուց հետո՝ 1 ժամվա ընթացքում,
- 4) գրավոր բողոքը ներկայացվում է հանձնաժողովի նախագահին, որի քննարկումը կազմակերպվում է պաշտպանության օրը,
- 5) գրավոր բողոքի քննարկմանը մասնակցում են հանձնաժողովի նախագահը, հաստատության՝ տվյալ հանձնաժողովի անդամ չհանդիսացող աշխատակիցը և հաստատության ուսանողական խորհրդի ներկայացուցիչը, որոնց թեկնածությունները նախապես հաստատում է ԵՊԼՀ-ի ռեկտորը,
- 6) ուսանողի ներկայությամբ լսվում է նիստի այն հատվածի տեսաձայնագրությունը, որը վերաբերում է բողոքարկող ուսանողի պաշտպանությանը: Քննարկման

մասնակիցները բաց քվեարկությամբ, ձայների պարզ մեծամասնությամբ որոշում են՝

- ա) ընթացակարգային խախտումներ չեն եղել,
 - բ) ընթացակարգային խախտումները չեն ազդել բողոքարկող ուսանողի գնահատականի վրա,
 - գ) ընթացակարգային խախտումները ազդել են բողոքարկող ուսանողի գնահատականի վրա. այդ պարագայում հանձնաժողովը վերանայում է ուսանողի գնահատականը,
- 7) ընդունված որոշման վերաբերյալ կազմվում է արձանագրություն, որը ստորագրում են քննարկման մասնակիցները: Ընդունված որոշմանը դեմ մասնակիցը կարող է ներկայացնել գրավոր հատուկ կարծիք, որը կցվում է արձանագրությանը
- 8) գնահատականի փոփոխման դեպքում արձանագրությունների մատյանում կատարվում է համապատասխան գրառում